

Інформаційно-аналітична довідка щодо соціально-економічного розвитку регіону

1. Аналіз реального сектору економіки.

1.1. Промисловість.

На підконтрольній українській владі території залишилась незначна частка таких галузей як вугільна промисловість, виробництво будівельних матеріалів, харчова та легка промисловість. За інформацією, наданою Департаментом регіонального розвитку, промисловості, інфраструктури та енергозбереження облдержадміністрації, станом на 01.01.2017 року, кількість промислових підприємств склала 438, з них: 6 – великі, 77 – середні та 355 малі.

Основні підприємства зосереджені у мм. Северодонецьк, Рубіжне, Лисичанськ, Кременна, питома вага в загальному обсязі реалізації промислової продукції області складає 20,0 %.

Індекс промислової продукції у січні-вересні 2017 року порівняно з січнем-вереснем 2016 року становив 73,0 % (січень-вересень 2016 до січня-вересня 2015 року – 157,0 %).

Середньооблікова кількість працюючих у промисловому комплексі у вересні 2017 року склала 50,0 тис. осіб, зменшення до попереднього місяця – 1,6 %.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за вересень 2017 року склала 5790,0 грн, що на 4,5 % більше від попереднього місяця та на 5,8 % менше від середнього рівня по регіону.

Переробна промисловість

До підприємств основного кола статистичної звітності з **виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення** відносяться ПрАТ «ЛИНІК» та ПАТ «Алчевський металургійний комбінат».

ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» (виробництво коксу) у січні-вересні 2017 року вироблено товарної продукції у натуральному виразі 103,7 тис. тонн (10,3 % до відповідного періоду 2016 року) на суму 228,4 млн грн (9 міс. 2016 року – 2212,8 млн грн).

У січні – вересні 2017 року промислова продукція ПрАТ «ЛИНІК» не вироблялася. На теперішній час Україна імпортує нафтопродукти із Болгарії, Румунії, Білорусі, через що продукція ПрАТ «ЛИНІК» є неконкурентоспроможною. З березня 2012 року ПрАТ «ЛИНІК» повністю припинило діяльність.

На цей час ПрАТ «ЛИНІК» підготовлено до запуску виробництва поліпропілену (проведено ремонт технічного обладнання, апаратів, трубопроводів, тощо).

Основними бюджетоутворюючими підприємствами галузі **металургійне виробництво, виробництво готових металевих виробів** є: ПрАТ «Алчевський металургійний комбінат», ПАТ «Стахановський завод феросплавів», ПАТ «Луганський трубний завод», Лутугинський державний науково-виробничий валковий комбінат, ТОВ «Метали і полімери».

На території підконтрольній українській владі галузь представлено незначною кількістю металообробних підприємств. Питома вага металургійного виробництва та виробництва готових металевих виробів у загальному обсязі зазначених виробництв області складає 0,8 %.

У січні-вересні 2017 року ПАТ «Алчевський металургійний комбінат», як основним підприємством галузі, вироблено продукції металургії на суму 1936,8 млн грн, у натуральному виразі вироблено 152,8 тис. т прокату (16,1 % до січня-вересня 2016 року), агломерату – 284,9 тис. тонн (16,3 %), сталі – 158,3 тис. тонн (15,0 %), чавуну – 154,4 тис. тонн (15,0 %).

Щомісячне зниження обсягів відбувається через зупинку підприємства з березня поточного року внаслідок тимчасового припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення, та, як наслідок, неможливість отримати сировину та реалізувати готову продукцію.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 11,1 %.

Фактично все виробництво **хімічних речовин і хімічної продукції** зосереджено на території, підконтрольній українській владі. Основними підприємствами є: ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот», ТОВ «Рубіжанський трубний завод», ТОВ «НВО «Склопластик», ТОВ НВП «Зоря».

У січні-вересні 2017 року підприємствами вироблено товарної продукції:

- ТОВ НВП «Зоря» – 582,8 млн грн (158,6 %). У натуральному виразі вироблено тротилу 5584 тонни (153,2 %), грамонітів – 2135 тонн (161,0 %), амонітів – 1007 тонн (128,3 %), смоли карбамідно-фармальдегідної – 6857 тонн (102,1 %);

- ТОВ «НВО «Северодонецький Склопластик» – 147,7 млн грн (129,5 %);

- ВКФ ТОВ «ТАНА» вироблено товарної продукції на суму 66,1 млн грн (156,0 %);

- ТОВ НВФ «Мікрохім» – 208,1 млн грн (195,2 %);

- ПАТ «Рідкісні гази» – 20,4 млн грн (у 22,3 р. більше);

- ТОВ «Рубіжанський трубний завод» – 7,5 млн. грн (125,0 %).

ПАТ «Рідкісні гази» значно наростило обсяги виробництва за рахунок виробництва криптону – 1168,2 куб. м. (98,4 % до аналогічного періоду 2016 року), який не вироблявся у 2016 році та збільшення випуску аргону – 2825 куб. м. (86,7 %) та кисню – 37878 куб. м. (109,5 %).

З березня поточного року ПрАТ «Северодонецьке об'єднання «Азот» повністю припинило діяльність, що зумовлено низкою причин, найважливішими з яких є відсутність надійного енергозабезпечення, неконкурентоспроможність продукції через непомірно високу ціну на газ, який використовується у якості сировини, та відсутність дієвих антидемпінгових заходів на ввезення дешевих замінників, понад 80,0 % яких ввозиться до України з території Російської Федерації.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 13,8 %.

Основні підприємства галузі **машинобудування**, що працюють на території підконтрольній українській владі: ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод», ПрАТ «СНВО «Імпульс», ТОВ НВП «Мікротерм»,

ТДВ «Сєвєродонецький завод хімічного нестандартизованого обладнання» та перереєстроване ПАТ «Луганськтепловоз».

ПрАТ «СНВО «Імпульс» – унікальне високотехнологічне підприємство, яке спеціалізується на виробництві високонадійних засобів і систем автоматизації для особливо складних і відповідальних об'єктів (атомні енергоблоки, управління рухом на залізницях). У січні-вересні 2017 року ПрАТ «СНВО «Імпульс» вироблено товарної продукції на суму 924,2 млн грн (101,1 % до січня-вересня 2016 року).

За рахунок ремонту рухомого складу ТДВ «Попаснянський вагоноремонтний завод» обсяг товарної продукції у січні-вересні 2017 року склав 616,1 млн грн, ТОВ НВП «Мікротерм» – 9,0 млн грн. (159,2 %).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 9,0 %.

На території підконтрольній українській владі в галузі **текстильне виробництво, виробництво одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів** працюють лише ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ, ФОП Смалій м. Рубіжне, ТОВ «Рубіжанська панчішна мануфактура», ТОВ «Старобільська швейна фабрика» та інші малі підприємства, які мають незначний вплив на обсяги виробництва.

За підсумками роботи у січні-вересні 2017 року до січня-вересня 2016 року темп росту промислової продукції підприємств галузі складає:

- ТОВ ВТФ «Шарм» м. Лисичанськ – 126,7 % (12,2 тис. швейних виробів);

- ФОП Смалій м. Рубіжне – 139,2 % (256,0 тис. пар панчішно-шкарпеткових виробів).

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 0,5 %.

Основне підприємство в галузі **виготовлення виробів з деревини, виробництво паперу та поліграфічна діяльність**, яке виробляє 95,0 % обсягів товарної продукції – ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат».

У січні-вересні 2017 року вироблено товарної продукції на суму 2,6 млрд грн. (138,6 % до 2016 року). У натуральному виразі вироблено картону та паперу – 159,6 тис. тонн (128,7 %), гофротари – 100,1 млн м² (116,3 %).

Частка в структурі реалізації промислового виробництва – 14,6 %.

Добувна промисловість

На території підконтрольній українській владі працюють лише 4 шахти ПАТ «Лисичанськвугілля» та 4 із 7 шахт ДП «Первомайськвугілля».

За січень-вересень 2017 року видобуто 278,2 тис. тонн вугілля, що на 145,1 тис. тонн менше у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року:

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 148,3 тис. тонн (на 24,5 тис. тонн менше аналогічного періоду 2016 року);

- ДП «Первомайськвугілля» – 129,9 тис. тонн (на 120,6 тис. тонн менше аналогічного періоду 2016 року).

Станом на 01.10.2017 на складах вугледобувних підприємств знаходиться 9,1 тис. тонн рядового вугілля, в тому числі:

- ДП «Первомайськвугілля» – 2,6 тис. тонн;

- ПАТ «Лисичанськвугілля» – 6,5 тис. тонн.

За січень-вересень 2017 року вугледобувними підприємствами реалізовано 181,2 тис. тонн вугільної продукції, що становить 67,4 % до аналогічного періоду 2016 року.

Частка в структурі реалізації промислової продукції області – 14,7 %.

Електроенергетичну галузь економіки області представляють:

- енергогенеруючі підприємства – ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго», ДП «Севєродонецька ТЕЦ», блок-станції підприємств (ПАТ «Рубіжанський картонно-тарний комбінат», ТОВ «Науково-виробниче підприємство «Зоря», які виробляють електроенергію для власних потреб);

- енергопостачальні підприємства – ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» та Луганська філія ДП «Регіональні електричні мережі».

Свою діяльність підприємства галузі здійснюють у рамках Оптового ринку електроенергії України.

Через знаходження ВП «Луганська ТЕС» ТОВ «ДТЕК Східенерго» в зоні бойових дій пошкоджено значну кількість ліній електромереж (на балансі підприємства 20 повітряних ліній, з них 8 – 110 кВ та 12 – 220 кВ. В робочому стані 12 ліній: 7 ліній – 220 кВ та 5 ліній – 110 кВ. На теперішній час у роботі одна лінія 220 кВ і 5 ліній 110 кВ. На станції 6 енергоблоків, 2 з яких знаходяться в роботі з видачею навантаження 300 МВт/добу.

У січні-вересні 2017 року генеруючими потужностями області вироблено 2127,0 млн кВт год. електроенергії, що складає 86,5 % до аналогічного періоду 2016 року (2458,9 млн кВт год.).

За 9 місяців 2017 року з ДП «Енергоринок» одержано електроенергії (брутто) 1095,7 млн кВт год., це 101,8 % до аналогічного періоду попереднього року (1076,6 млн кВт год.). Різниця між споживанням (брутто) та виробленням електроенергії – 1031,3 млн кВт год., або 51,5 %.

За січень-вересень 2017 року сумарний обсяг спожитої електроенергії 920,1 млн кВт год. на суму 1603,4 млн грн, сплачено 1259,8 млн грн, рівень розрахунків – 78,6 %.

Споживачами ТОВ «Луганське енергетичне об'єднання» за січень-вересень 2017 року спожито електроенергії 792,2 млн кВт год на суму 1369,5 млн грн, сплачено 1253,7 млн грн, рівень розрахунків – 91,5 % (за січень-вересень 2016 року – 57,8 %) в т.ч:

- промисловість – нараховано 475,6 млн грн, сплачено 387,0 млн грн, рівень розрахунків – 81,4 %;

- підприємства житлово-комунального господарства – нараховано 171,9 млн грн, сплачено 125,2 млн грн – 72,8 %;

- підприємствами водопровідно-каналізаційного господарства – нараховано 125,2 млн грн, сплачено 80,9 млн грн. – 64,6 %;

- підприємства та організації державного бюджету – нараховано 31,7 млн грн, сплачено 29,6 млн грн – 93,3 %;

- підприємства та організації місцевого бюджету – нараховано 58,9 млн грн, сплачено 59,0 млн грн – 100,3 %;

- населення (без урахування пільг) – нараховано 388,2 млн грн, сплачено 401,5 млн грн – 103,4 %.

Заборгованість споживачів за використану електроенергію перед ТОВ «ЛЕО» станом на 01.10.2017 року – 610,1 млн грн.

Луганською філією ДП «Регіональні електричні мережі» за січень-вересень 2017 року підприємствам вугільної промисловості регіону та іншим споживачам відпущено електроенергії 127,8 млн кВт·год. на суму 233,9 млн грн, сплачено 6,2 млн грн, рівень розрахунків – 2,6 % (за аналогічний період 2016 року – 2,2 %).

Газова промисловість

ПАТ «Луганськгаз» є суб'єктом природної монополії на ринку транспортування природного газу розподільними трубопроводами в межах області.

Компанія забезпечує закупівлю й поставку газу населенню, бюджетним установам, промисловим споживачам, громадським організаціям, експлуатацію розподільних газових мереж області, виконує роботи з газифікації об'єктів і населених пунктів регіону.

Протягом січня-вересня 2017 року видобуто на газоконденсатних родовищах області 147,6 млн м³ природного газу.

В області загалом за 9 місяців 2017 року спожито 246,3 млн м³ природного газу, в тому числі промисловим комплексом області 62,9 млн м³.

Споживання перевищує власний видобуток у 1,7 рази або на 98,7 млн м³.

Станом на 01.10.2017, за інформацією ПАТ «Луганськгаз», рівень розрахунків споживачів за спожитий природний газ з початку року складає 90,9 % (нараховано 1337,2 млн грн, сплачено 1216,8 млн грн), в тому числі:

- населення розрахувалося на 90,2 % (нараховано 1212,5 млн грн, сплачено 1093,4 млн грн);

- бюджетні установи – 99,1 % (нараховано 72,6 млн грн, сплачено 72,0 млн грн);

- промислові підприємства – 98,7 % (нараховано 51,9 млн грн, сплачено 51,2 млн грн, з урахуванням боргів минулих років).

Станом на 19.10.2017, за інформацією НАК «Нафтогаз України», теплопостачальні підприємства області розрахувалися за поставлений природний газ на 74,1 % (спожито 37,4 млн м³, нараховано 221,9 млн грн, сплачено 164,6 млн грн).

1.2. Сільське господарство.

Виробництво сільськогосподарської продукції, на підконтрольних українській владі територіях здійснюють 1062 агропромислових формування та 45,2 тис. особистих селянських господарств.

Середньооблікова кількість працівників, зайнятих у сільському господарстві за вересень 2017 року становила 10,7 тис. осіб, у порівнянні з попереднім місяцем зменшення склало 0,8 %.

Середньомісячна заробітна плата штатних працівників за вересень 2017 року склала 6577,8 грн, що на 25,2 % більше від попереднього місяця та на 7,0 % більше від середнього рівня по регіону.

Індекс обсягу сільськогосподарського виробництва у січні-вересні 2017 року порівняно з січнем-вереснем 2016 року склав 108,8 %.

Станом на 1 жовтня 2017 року у порівнянні з відповідною датою 2016 року **скоротилося поголів'я худоби та птиці**: корів на 7,1 % та складає 27,3 тис. голів, свиней зменшилось на 16,7 % та складає 53,9 тис. голів, поголів'я птиці зменшилося на 8,6 % та становить 1241,0 тис. голів.

Зменшення поголів'я корів відбувається з причини вибраковки хворого та малопродуктивного поголів'я. Через зростання собівартості виробництва продукції птахівництва зменшилось поголів'я птиці.

Основною причиною зменшення поголів'я свиней по населенню області стала низька закупівельна ціна на м'ясо у живій вазі: для населення економічно не вигідно утримувати тварин, так як реалізаційна ціна в живій вазі не відповідає вартості утримання.

Поголів'я великої рогатої худоби та овець, кіз у порівнянні з минулим роком збільшилося: великої рогатої худоби на 1,9 % та становить 59,0 тис. голів, поголів'я овець та кіз збільшилося на 5,9 % та становить 30,3 тис. голів. Збільшення відбулося за рахунок отримання приплоду телят та поновлення обліку поголів'я сільськогосподарських тварин в домогосподарствах сільського населення станом на 01.01.2017 року. Показники обліку були враховані державною службою статистики України.

У зв'язку зі скороченням поголів'я корів виробництво молока за січень-вересень 2017 року у порівнянні з аналогічним періодом минулого року знижено на 4,3 % та становить 98,5 тис. тонн. Проте надій молока на фуражну корову по області збільшено на 5,7 % та становить 3588 кг.

Реалізація на забій сільськогосподарських тварин (у живій масі) у січні-вересні по всіх категоріях господарств скоротилося на 21,9 % та становить 15,7 тис. тонн.

Виробництво яєць у всіх категоріях господарств у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року збільшилось на 10,6 % завдяки зростанню поголів'я кур-несучок та склало 90,0 млн одиниць.

За даними Державної служби статистики України, станом на 01.10.2017 зібрано врожай ранніх зернових та зернобобових культур на площі 324,9 тис. га. Валовий збір становить 1159,6 тис. тон, що на 13,1 % більше показника минулого року, середня урожайність 35,7 ц/га (на 5,6 % більше). Озима пшениця зібрана на площі 242,7 тис. га, намолочено 961,3 тис. тон, урожайність становить 39,6 ц/га (2016 – 37,0), що на 18,3 % більше аналогічного періоду минулого року.

В сільськогосподарських підприємствах та одноосібних господарствах області завершується збирання пізніх сільськогосподарських культур.

Так, за оперативними даними Департаменту агропромислового розвитку облдержадміністрації, станом на 30.10.2017 року в господарствах області зібрано:

- соняшнику на площі 310,4 тис. га (87,0 % до запланованого), намолочено 505,3 тис. тонн, урожайність склала 16,3 ц/га;
- кукурудзи на зерно з площі 60,3 тис. га (74,0 % до запланованого), намолочено 135,9 тис. тонн при врожайності 22,5 ц/га;
- зернове сорго на площі 2,0 тис. га (56,0 % до запланованого), намолочено 5,9 тис. тонн при врожайності 30,1 ц/га.

В сільськогосподарських підприємствах та одноосібних господарствах області завершилися роботи по сівбі озимини.

Посіяно всього 249,6 тис. га (103,1 % до запланованого), у т.ч. озимої пшениці – 244,2 тис. га (103,1 % до запланованого), озимого ячменю – 3,7 тис. га (105,7 до запланованого), озимого жита – 1,7 тис. га (100,0 % до запланованого). Крім того озимого ріпаку – 5,2 тис. га (346 % до запланованого).

Під посів озимих культур закуплено і використано 30,9 тис. тонн мінеральних добрив (103,6 % до запланованого), що більше минулого року на 5,0 тис. тонн. Розпочато закупівлю добрив на весняно-польові роботи наступного року.

Продовжуються роботи по обробці зябу. Станом на 30.10.2017 оброблено 369,0 тис. га (67,0 % до запланованого).

Усіма категоріями господарств зібрано 2745,3 тис. ц картоплі, що на 28,3 % більше, ніж на початок жовтня 2016 року при середній врожайності 174,3 ц з 1 га (на 34,1 % більше рівня минулого року). Виробництво овочів відкритого ґрунту зменшилося проти минулорічного на 29,0 % і становило 994,3 тис. ц при середній урожайності 187,6 ц з 1 га (на 4,2 % більше рівня минулого року).

З початку року закуплено сільськогосподарської техніки в кількості 438 одиниць на суму 429,9 млн грн, що у 1,6 рази більше аналогічного періоду минулого року (286 од. на суму 264,1 млн грн). З них: 90 тракторів (у минулому році 71 од.), 43 зернозбиральних комбайни (2016 – 31 од.), іншої техніки – 305 одиниць (2016 – 184 од.).

Кількість укладених договорів оренди земельних часток (паїв) станом на 30.10.2017 складає 100277, загальною вартістю 14619,6 млн грн. Середній відсоток нарахованої орендної плати від грошової оцінки землі – 5,1 % (2016 – 3,8 %). Виплата орендної плати склала 62,9 %.

Виробництво **харчових продуктів** у Луганській області представлено 37 підприємствами великого та середнього бізнесу та 83 малими підприємствами.

Переробкою молока займаються 4 підприємства: ПрАТ «Біловодський МРЗ», ПП «Продгрупсервіс», ПАТ «Старобільський молокозавод», ТОВ «Марківський сироробний завод», потужність яких становить 135 тис. тонн на рік. Асортимент виробленої продукції – понад 90 найменувань. За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, за січень-вересень 2017 року вироблено: масла вершкового – 707 тонн, що становить 79,4 % до аналогічного періоду 2016 року, молока обробленого – 1598 тонн або 95,3 % до 2016 року, йогурту – 313 тонн (88,2 %).

Зниження виробництва молочних продуктів відбулося за рахунок зниження поголів'я ВРХ та недостатнє зростання попиту на існуючих ринках. На підприємствах морально застаріле та фізично зношене обладнання, що не дозволяє використовувати виробничі потужності в повному обсязі.

На підприємстві ТОВ «Марківський сироробний завод» завершено перший етап по будівництву цеху зі згущення та сушки підсирної сироватки, що забезпечує надання якісного продукту та конкурентоспроможність підприємства.

Провідними підприємствами борошномельно-круп'яної промисловості ТОВ «Айдарський пекар», ТОВ «Айдар Милам» за січень-вересень 2017 року вироблено 23344 тонни борошна, що становить 95,2 % до аналогічного періоду попереднього року.

Хлібопекарська галузь представлена 50 підприємствами з річною потужністю 65,8 тис. тонн. Асортимент продукції налічує більше 300 найменувань хлібобулочних та кондитерських виробів. За січень-вересень поточного року вироблено 7229 тонн хліба та хлібобулочних виробів (88,9 % до аналогічного періоду попереднього року). Зниження виробництва хліба та хлібобулочних виробів відбулося за рахунок збільшення ціни на хліб та зниження купівельної спроможності населення.

Слід зазначити, що значна частина (59,0 %) хлібобулочних виробів випікається малими підприємствами, які працюють на єдиному податку та не звітують до органів державної статистики за кількість продукції, що виробляється. В сільській місцевості значна частина населення випікає хліб в домашніх умовах (до 10,0 %). Понад 31,0 % до потреби хліба ввозиться з Донецької та Харківської областей (ПП «Кулінічі», ПП «Чайка», Покровський хлібозавод).

Для підприємств харчової промисловості характерне неповне завантаження виробничих потужностей від 30 до 50 відсотків (молочна промисловість – близько 30 %, хлібопекарська – 50 %, виробництво олії – 35 %). З метою підвищення конкурентоспроможності продукції на внутрішньому та зовнішньому ринках підприємствами впроваджено систему управління безпекою продуктів харчування (НАССР) та систем управління якості підтверджено вимогам міжнародного стандарту (ISSO серії 9000 та 22000). Не зважаючи на жорстку конкуренцію на споживчому ринку, високі вимоги щодо якості та безпечності продукції, підприємства харчової промисловості області мають перспективи щодо розширення та освоєння нових ринків збуту. Пріоритетними напрямками подальшого розвитку галузі є впровадження новітніх технологій, технічне переоснащення підприємств, поліпшення якості та розширення асортименту продукції.

Для утримання стабільної цінової ситуації та насичення ринку основними продовольчими товарами в містах та районних центрах області регулярно проводяться ярмаркові заходи, на яких реалізується продукція сільгоспвиробників та переробних підприємств області. Торгівля ведеться за доступними цінами, нижчими ринкових, що сприяє задоволенню споживчого попиту на основні продукти харчування. За січень-вересень 2017 року було

проведено 740 ярмаркових заходів, на яких реалізовано 3424,9 тонни продукції на суму 72915,32 тис. грн.

Оптову закупівлю зернових та технічних культур на території області здійснюють ТОВ СП «Нібулон», ТОВ «Кернел Трейд», Компанії «Каргілл», «Серна», ПАТ «Аграрний фонд» та ПрАТ «Агротон».

В області існує 18 елеваторів, загальна потужність яких перевищує 741 тис. тонн, з них 15 діючих потужністю 660 тис. тонн. Проте загальна потреба в зберіганні зерна забезпечується лише на 60 %.

Станом на 30.10.2017 завантаженість елеваторів складає 78,3 %.

На території області існує три перевалочних пункти:

– пункт «Левада» (м. Сєверодонецьк), потужність перевантаження становить 0,9 тис. тонн на добу;

– перевантажувальний комплекс компанії «Нібулон» (м. Сватове) з приймання та відвантаження зернових та олійних культур на залізничний та автомобільний транспорт. Потужність відвантаження на залізничний транспорт понад 4 тис. тонн на добу;

– пункт ТОВ «Красноріченське» (Кремінський район), потужність перевантаження становить 0,3 тис. тонн на добу.

2. Стан розрахунків комунальних підприємств за електроенергію та природний газ (дані наведено по територіям, підконтрольним українській владі).

Загальна заборгованість комунальних підприємств теплоенергетики області за спожитий природний газ, розподіл та транспортування природного газу станом на 01.10.2017 року склала 325,4 млн грн, у тому числі перед:

НАК «Нафтогаз України» – 270,9 млн грн;

ПАТ «Луганськгаз» – 54,5 млн грн.

Крім того пені та штрафні санкції склали 121,8 млн грн.

У січні-вересні 2017 року спожито природного газу 36,7 млн куб. метрів на суму 218,8 млн грн (крім того, підприємствам не підписано НАК «Нафтогаз Україна» актів на суму 107,4 млн грн), нараховане за розподіл та транспортування природного газу – 48,3 млн грн, оплачено 309,0 млн грн, з яких віднесено в рахунок погашення заборгованості минулих років 104,2 млн грн. Загальний рівень розрахунків підприємств централізованого теплопостачання області за спожитий природний газ та його розподіл і транспортування за січень-вересень 2017 року складає 115,7 %.

Загальна заборгованість підприємств тепло-, водопостачання та водовідведення області за спожиту електроенергію станом на 01.10.2017 складає 362,5 млн грн, у тому числі по підприємствам теплопостачання – 46,6 млн грн, водопостачання та водовідведення – 315,9 млн грн.

Крім того пені та штрафні санкції 55,3 млн грн, у тому числі по підприємствам: теплопостачання – 19,4 млн грн, водопостачання та водовідведення – 35,9 млн грн.

У січні-вересні 2017 року підприємствами централізованого теплопостачання спожито електроенергії на суму 35,2 млн грн, оплачено

46,6 млн грн. Рівень розрахунків склав 131,0 %.

Підприємствами централізованого водопостачання та водовідведення спожито електроенергії на суму 131,4 млн грн, оплачено 87,7 млн грн. Рівень розрахунків склав 67,0 %.

Одним із чинників незадовільних розрахунків підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення за спожиті енергоносії є довготривале застосування економічно необґрунтованих тарифів, що призвело до наявності заборгованості з тарифної різниці, яка станом на 01.10.2017 в цілому склала 399,5 млн грн, у тому числі за 2017 рік – 151,1 млн грн, а саме по підприємствам:

– теплопостачання – 323,5 млн грн (по населенню – 256,9 млн грн, у тому числі за 2017 рік – 131,5 млн грн, по бюджетним установам – 66,6 млн грн, у тому числі за 2017 рік – 7,5 млн грн);

– водопровідно-каналізаційного господарства – 76,0 млн грн (по населенню – 71,3 млн грн, у тому числі за 2017 рік – 10,8 млн грн, по бюджетним установам – 4,7 млн грн, у тому числі за 2017 рік – 1,3 млн грн).

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.06.2014 № 217 «Про затвердження Порядку розподілу коштів, що надходять на поточні рахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу» (із змінами та доповненнями) підприємствами теплопостачання відкрито спецрахунки із спеціальним режимом використання для проведення розрахунків з гарантованим постачальником природного газу.

У вересні 2017 року середній норматив перерахування коштів на рахунок постачальника природного газу по категоріям споживачів склав: населення – 88,6 %, бюджетні установи – 71,7 %, інші споживачі – 58,8 %.

З метою зменшення заборгованості за спожиті енергоносії підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення здійснюються розрахунки згідно зі спільними протокольними рішеннями відповідно до Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20.

За даними підприємств централізованого тепло-, водопостачання та водовідведення у січні-вересні 2017 року за рахунок зазначених коштів зменшено заборгованість за енергоносії на суму 252,3 млн грн, у тому числі: теплопостачальними підприємствами – 215,3 млн грн (за природний газ – 172,3 млн грн, за електроенергію – 43,0 млн грн); підприємствами водопостачання та водовідведення – 37,0 млн грн (за електроенергію).

4. Аналіз інвестиційної діяльності.

У зв'язку з наявністю на території області збройного конфлікту значно скоротилася інвестиційна активність іноземних інвесторів по усіх галузях промисловості та інших сферах економічної діяльності. Це стосується іноземних інвесторів як з країн ЄС, так і з країн СНД. Через ускладнення технологічного й виробничого процесу, виникнення логістичних проблем більшість підприємств, які займаються залученням іноземних інвестицій, значно або повністю скоротили свою діяльність у цьому напрямку. Як наслідок, розвиток інвестиційної діяльності регіону характеризується значним зменшенням акціонерного капіталу та негативним інвестиційним кліматом.

За даними, оприлюдненими Державною статистикою України, обсяг залучених з початку інвестування **прямих іноземних інвестицій** (акціонерного капіталу) в економіку Луганської області станом на 01.07.2017 склав 446,4 млн дол. США (на 01.07.2016 – 469,7 млн дол. США), що на 2,2 % більше обсягів інвестицій на початок року та становить 1,1 % до загального підсумку по Україні, у розрахунку на одну особу населення – 203,3 дол. США (на 01.07.2016 – 213,2 дол. США).

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області у I півріччі 2017р. в економіку Луганської області іноземними інвесторами було вкладено 0,2 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Інвестиції надійшли із 35 країн світу. Із країн ЄС внесено 426,2 млн дол. США інвестицій (95,5 % загального обсягу акціонерного капіталу), з інших країн світу – 20,2 млн дол. США (4,5 %).

До найбільших країн-інвесторів, на які припадає майже 90,6 % загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 371,9 млн дол. США (83,3 %), Велика Британія – 23,3 млн дол. США (5,2 %), Іспанія – 9,2 млн дол. США (2,1 %).

На підприємствах промисловості зосереджено 370,7 млн дол. США (83,0 % від загального обсягу прямих інвестицій (акціонерного капіталу) в область), у т. ч. переробної – 313,9 млн дол. США (70,3 %), водопостачання, каналізації, поводження з відходами – 22,1 млн дол. США (5,0 %), постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 19,2 млн дол. США (4,3 %). На підприємствах з діяльністю у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування зосереджено 56,9 млн дол. США (12,8 % від загального обсягу прямих інвестицій (акціонерного капіталу)).

Обсяги освоєних **капітальних інвестицій** за січень-червень 2017 року за рахунок усіх джерел фінансування склали 1055,0 млн грн, або 0,7 % від загального обсягу по Україні (січень-червень 2016 року – 0,7 %). У порівнянні з січнем-червнем 2016 року збільшення склало 27,3 %.

Покращення показника обумовлено вкладенням інвестицій у відновлення функціонування зруйнованих та переміщених з території, непідконтрольній українській владі життєдіяльних інституцій; розвитку і вдосконалення існуючих об'єктів.

Головним джерелом фінансування капітальних інвестицій залишаються власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких освоєно 69,6 % загального обсягу. За рахунок державного та місцевих бюджетів освоєно 24,0 % капітальних інвестицій.

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (99,4 % загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 24,8 % усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 70,2 %. У нематеріальні активи вкладено 0,6 % загального обсягу капітальних інвестицій.

5. Стан розвитку будівельної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, у січні-вересні 2017 року підприємства області виконали будівельні роботи на

суму 375,4 млн грн. Індекс будівельної продукції за січень-вересень 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року становив 77,3 % (січень-вересень 2016 року до січня-вересня 2015 року – 156,3 %).

За видами будівельної продукції обсяги виконаних будівельних робіт характеризуються такими даними:

	Виконано будівельних робіт у січні-вересні 2017 року		
	тис. грн	у % до загального обсягу	у % до січня-вересня 2016 року
Будівництво	375379	100,0	77,3
Будівлі	183071	48,8	214,4
житлові	42508	11,3	292,2
нежитлові	140563	37,5	196,6
Інженерні споруди	192308	51,2	48,9

Нове будівництво, реконструкція та технічне переоснащення склали 41,2 % від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 41,6 % та 17,2 % відповідно.

У січні–червні 2017 року в Луганській області прийнято в експлуатацію 8539 м² загальної площі житла. Майже усе житло, яке прийнято в експлуатацію, розташоване в одноквартирних будинках (85,1 %), а в будинках з двома та більше квартирами – 14,9 %.

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у січні–червні 2017 року порівняно з відповідним періодом 2016 року зросла у 4,0 рази.

Загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у міських поселеннях становила 7366 м², у сільській місцевості – 1173 м².

Стабілізація соціально-економічного стану області, збільшення обсягів кредитування населення за програмою «Власний дім» призвело до поліпшення умов з будівництва, реконструкції та введення в експлуатацію житла.

За даними Департаменту Державної архітектурно-будівельної інспекції у Луганській області за січень-вересень поточного року введено в експлуатацію 12061 кв. м загальної площі житла, що у 2,7 рази більше ніж торік. Понад 80 % прийнятого в експлуатацію житла, розташоване в одноквартирних будинках.

Введено в експлуатацію багатоквартирний житловий будинок з мансардним та цокольним поверхом за адресою: м.Сєверодонецьк, вул. Вілесова, 80-й мікрорайон, будівельний № 10. Забудовник ТОВ «А.О. «Мрія-Інвест» загальною площею житла 1090,8 кв. м.

За кошти державного фонду регіонального розвитку в обсязі 3,0 млн грн проводяться роботи з реконструкції будівлі корпусу допоміжних приміщень під багатоквартирний житловий будинок для медичних працівників за адресою: квартал Новоселів, 1а, смт Троїцьке Троїцького району, загальною площею житла 650 кв. м.

Виконуються роботи з добудови об'єкта незавершеного житлового будівництва в м. Рубіжне, а саме: «Будівництво житлового будинку № 16 Б в мікрорайоні № 7, м. Рубіжне, Луганської області (завершення будівництва)». Кошторисна вартість об'єкта – 53,2 млн грн, загальна площа житла – 5770,7 кв.

м. Передбачається поліпшити житлові умови 107 сімей ВПО. Замовник будівництва – управління капітального будівництва облдержадміністрації.

Понад 80 % прийнятого в експлуатацію житла, розташоване в одноквартирних будинках.

З метою покращення житлових умов мешканців сільських населених пунктів в області реалізується «Регіональна комплексна програма підтримки індивідуального житлового будівництва на селі та покращання умов життєзабезпечення сільського населення «Власний дім» на 2017-2022 роки».

У державному бюджеті на 2017 рік затверджено фінансування зазначеної програми в обсязі 3800,0 тис. грн, в обласному бюджеті – 4000,0 тис. грн, в районних бюджетах – 282,0 тис. грн.

За січень-вересень поточного року профінансовано з державного бюджету 3700,00 тис. грн, з обласного бюджету – 4000,00 тис. грн та з районних – 193,0 тис. грн.

Сільським забудовникам надано 150 кредитів на суму 7884,5 тис. грн, у тому числі на будівництво (реконструкцію, купівлю) житла – 143 кредити на суму 7683,5 тис. грн, на підтримку сільського господарства та виробників – 1 кредит на суму 100,0 тис. грн та на інші (газифікація, водопостачання, електрифікація) – 6 кредитів на суму 101,0 тис. грн.

З залученням кредитних коштів завершено будівництво та придбано 83 житлових будинки загальною площею 5370,1 кв. м.

В рамках програми забезпечення молоді житлом у Луганській області на 2013-2017 роки залучено коштів обласного бюджету в обсязі 4548,0 тис. грн, укладено 7 договорів на пільгове житлове кредитування молодих сімей. Введено в експлуатацію 485,7 кв. м загальної площі житла.

Розпорядженням голови облдержадміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 19.05.2017 № 312 затверджено Регіональну цільову програму житлового кредитування учасників антитерористичної операції та членів їх сімей у Луганській області на 2017-2021 роки (далі – Програма). Зазначеною Програмою передбачається поліпшити житлові умови 25 учасникам АТО та членам їх сімей, кількість житла, збудованого (реконструйованого) та придбаного за Програмою становитиме всього 1837,5 кв.м.

6. Стан розвитку зовнішньоекономічної діяльності.

За даними, оприлюдненими Державною службою статистики України, **оборот зовнішньої торгівлі товарами** області за січень-серпень 2017 року становив 336,3 млн дол. США і зменшився порівняно з січнем-серпнем 2016 року на 39,0 %.

Обсяги експорту товарів за січень-серпень 2017 року становили 162,7 млн. дол. США та у порівнянні з січнем-серпнем 2016 року зменшилися на 47,2 %.

Обсяг імпорту товарів склав 173,6 млн дол. США, що на 29,4 % менше аналогічного періоду попереднього року.

Негативне сальдо становило 10,9 млн дол. США (січень-серпень 2016 року сальдо позитивне – 62,2 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,94 (по Україні – 0,89).

Зовнішньоторговельні операції проводились з партнерами із 74 країнами світу.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, обсяг експорту товарів до країн Європейського Союзу становив 83,8 млн дол. США, або 51,6 % від загального обсягу експорту.

Найбільші обсяги експортних поставок також здійснювалися до Угорщини – 13,8 % від загального обсягу експорту, Польщі – 9,6 %, Білорусі – 7,0 %, Чехії – 5,7 %, Франції – 6,0 %, Болгарії – 4,5 %, США – 3,2 %, Іспанії – 2,7 %, Румунії – 2,6 %, Індії та Узбекистану – по 2,2 %, Саудівської Аравії – 1,7 %, Словаччини – 1,4 %, Ірану – 1,2 %, Італії – 1,1 %, Німеччини – 1,0 %, Індонезії – 0,8 %.

Серед країн - торгових партнерів експортні поставки в порівнянні з січнем-серпнем 2016 року найбільш зросли до таких країн, як Китай, Катар, Колишня Югославська Республіка Македонія, Індонезія, Італія, Австрія, Узбекистан, Індія, Таїланд, Іспанія, Ізраїль, Іран, США, Литва.

Імпорт товарів із країн Європейського Союзу становив 35,6 млн дол. США, або 20,5 % від загального обсягу.

Найбільші імпорتنі надходження, крім Росії, здійснювалися з Польщі – 7,1 % від загального імпорту, Німеччини – 4,3 %, Франції – 3,5 %, Китаю – 3,2 %, Білорусі – 1,8 %, США, Саудівської Аравії та Республіка Корея – по 1,0 %, Литви – 0,9 %.

Імпорتنі поставки порівняно з аналогічним періодом минулого року найбільш зросли з Ірландії, Молдови, Литви, Латвії, Ізраїлю, Данії, Південної Африки, Румунії, Великої Британії, Саудівської Аравії, Казахстану, Фінляндії.

Валютна виручка від експортних поставок чорних металів за січень-серпень 2017 року становила 46,4 млн дол. США, або 28,6 % експорту всіх товарів, паперу та картону – 46,1 млн дол. США (28,3 %), продукція хімічної промисловості – 23,0 млн дол. США (14,1 %), жири та олії тваринного або рослинного походження – 10,3 млн дол. США (6,4 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 9,0 млн дол. США (5,5 %), готові харчові продукти – 5,9 млн дол. США (3,6 %), прилади та апарати оптичні, фотографічні – 5,1 млн дол. США (3,1 %), продукти рослинного походження – 5,0 млн дол. США (3,1 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 3,8 млн дол. США (2,3 %), полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 3,2 млн дол. США (2,0 %), мінеральні продукти – 2,1 млн дол. США (1,4 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся через зменшення частки чорних металів (з 73,1 % з початку 2017 року до 28,6 %), що пов'язане, насамперед, з тимчасовим припиненням переміщення вантажів через лінію зіткнення в області було підтримано Радою національної безпеки і оборони України і прийнято 15 березня 2017 року рішення про тимчасове припинення переміщення вантажів через лінію зіткнення на Донбасі. Зазначене рішення скоротило потік товарів вказаної групи, який входить до

складу регіонального експорту та виробляється ПАТ «Алчевський металургійний комбінат» (підприємство перереєстроване на контрольованій частині області, а його виробничі площі знаходяться на неконтрольованій українською владою території області).

Експорт чорних металів у січні-серпні 2017 року, порівняно з січнем-серпнем 2016 року, зменшився на 79,8 %, засобів наземного транспорту – на 29,3 %.

Зазначене зменшення частки чорних металів призвело до збільшення часток продукції хімічної промисловості та паперу і картону у структурі товарного експорту області.

Крім цього, у товарній структурі експорту з початку 2017 року поступово збільшувалась частка такої продукції як жири та олії тваринного або рослинного походження – з 0,0 % на початку року до 6,4 % за підсумками січня-серпня 2017 року.

Обсяги виробництва промислової продукції за січень-серпень 2017 року зменшились на 26,0 %, що також вплинуло на скорочення експортної діяльності промислових підприємств.

Імпортні надходження мінеральних продуктів за січень-серпень 2017 року становили 74,1 млн дол. США, або 42,7 % імпорту всіх товарів, маси з деревини – 28,5 млн дол. США (15,1 %), продукції хімічної промисловості – 23,6 млн дол. США (13,6 %), полімерних матеріалів, пластмас та виробів з них – 18,2 млн дол. США (10,5 %), текстильні матеріали та текстильні вироби – 7,9 млн дол. США (4,6 %), машин, обладнання та механізмів – 7,5 млн дол. США (4,3 %), засобів наземного транспорту – 4,8 млн дол. США (2,8 %), вироби з каменю, гіпсу, цементу – 3,0 млн дол. США (1,8 %).

Такий перерозподіл часток товарних груп у структурі експорту відбувся через зменшення частки мінеральних продуктів (з 61,6 % з початку 2017 року до 42,7 %), що пов'язане, насамперед, з тимчасовим припиненням переміщення вантажів через лінію зіткнення в області. Імпорт мінеральних продуктів (як сировини, насамперед металургійної та машинобудівної промисловості) зменшився на 54,8 %. Таке скорочення імпорту сировини для виробництва продукції з боку підприємств області також може вказувати на негативну тенденцію до скорочення ними їх виробничих програм, вжиття заходів з енергозбереження. Слід зауважити, що на зменшення попиту на цю групу продукції вплинуло і певне зростання ціни на енергоресурси (нафта, природний газ) з початку поточного року.

Оборот зовнішньої торгівлі послугами за I півріччя 2017 року склав 23,4 млн дол. США і порівняно з I півріччям 2016 року збільшився на 4,9 %. Обсяги експорту та імпорту послуг становили відповідно 10,0 млн дол. США (зростання порівняно з I півріччям 2016 року в 2,1 рази) та 13,4 млн дол. США (зменшення на 24,6 %).

Негативне сальдо зовнішньої торгівлі послугами становило 3,4 млн дол. США (у I півріччі 2016 року сальдо негативне – 13,0 млн дол. США).

Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,8 (I півріччя 2016 року – 0,3).

Зовнішньоторговельні операції проводились із партнерами із 71 країною світу.

До країн ЄС було експортовано 46,4 % усіх послуг, Росії – 29,7 %, Великої Британії – 27,0 %, Казахстану – 10,4 %, Узбекистану – 8,3 %, Білорусі – 2,3 %.

З країн ЄС імпортовано 22,6 % усіх послуг, Росії – 67,7 %, Німеччини – 14,3 %, Естонії – 5,6 %.

Основу структури експорту послуг області склали ділові послуги (66,8 %) та послуги, пов'язані з подорожами (11,6 %).

Основу структури імпорту послуг склали ділові послуги (23,0 %), послуги, пов'язані з подорожами (11,5 %), транспортні послуги (6,7 %), послуги у сфері телекомунікації, комп'ютерні та інформаційні послуги (1,5 %).

7. Стан розвитку споживчого ринку.

Оборот роздрібною торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібною торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках та фізичними особами-підприємцями) за січень-вересень 2017 року склав 4073,8 млн грн, що у порівняних цінах становить 99,8 % до січня-вересня 2016 року.

Обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність із роздрібною торгівлі, за січень-вересень 2017 року становив 2242,7 млн грн, що у порівняних цінах становить 100,2 % до аналогічного періоду минулого року.

Індекс споживчих цін на споживчому ринку Луганської області у вересні 2017 року до грудня попереднього року становив 109,9 %, що менше загальнодержавного індексу на 0,3 в.п. (по Україні – 110,2 %).

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, у вересні 2017 року на споживчому ринку області ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли на 2,2 %. Найбільше на 35,8 % подорожчали яйця. На 6,8 % подорожчало молоко, на 5,2 % – сало, на 3,3 % – рис, на 3,1 % – сметана, на 2,7 % – овочі, на 2,6 % – сир і м'який сир (творог), на 2,5 % – м'ясо та м'ясопродукти, на 2,4 % – масло, на 1,5 % – кондитерські вироби з борошна, на 1,4 % – макаронні вироби, на 1,2 % – хліб, на 0,8 % – кисломолочна продукція, на 0,5 % – кава, на 0,4 % – чай, на 0,2 % – шоколад, кондитерські вироби з цукру. Водночас на 4,1 % подешевшали джеми, повидло, мед, на 1,2 % – олія соняшникова, на 0,9 % – фрукти, на 0,7 % – риба та продукти з риби, на 0,6 % – продукти переробки зернових, на 0,2 % – цукор.

Основними причинами подорожчання продовольчих товарів є:

- відсутність оптових ринків, що дозволяє знижувати ціну за рахунок конкуренції виробників і торгівлі;

- скорочення пропозиції м'яса на внутрішньому ринку внаслідок зменшення її вітчизняного виробництва, нарощування експорту та скорочення

імпорту. Збільшення експортних поставок грає ключову роль у підвищенні внутрішніх цін на м'ясо птиці внаслідок подорожчання свинини;

- скасування державного регулювання цін на соціально значущі товари;
- підвищення собівартості виробництва, зокрема, внаслідок зростання цін на енергоносії.

Зменшення запасів овочів та фруктів врожаю минулого року, несприятливі погодні умови призвели до втрати значної частини врожаю, призвело до збільшення їх вартості, як по країні в цілому, так і по області.

Особливо подорожчання торкнулося м'яса свинини. На тлі спеки показники приросту живої ваги свиней погіршуються, тобто товарне поголів'я повільніше досягає забійних кондицій В результаті пропозиція тварин в літній період скоротилася.

Ціни на алкогольні напої та тютюнові вироби зросли на 2,5 %, у т. ч. алкогольні напої – на 3,2 %, тютюнові вироби – на 1,4 %.

Одяг і взуття подорожчали на 1,7 %, зокрема, взуття – на 3,0 %, одяг – на 0,9 %.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива залишилися на рівні попереднього місяця.

У сфері охорони здоров'я ціни зросли на 0,3 % за рахунок подорожчання фармацевтичної продукції, медичних товарів та обладнання на 0,4 %.

Підвищення цін на транспорт у цілому на 1,6 % спричинено подорожчанням палива та мастила на 3,5 %, проїзду в автодорожньому пасажирському транспорті – на 0,1 %. Водночас ціни на проїзд у залізничному пасажирському транспорті знизилися на 1,0 %.

Послуги освіти подорожчали на 11,3 %, що зумовлено, головним чином, зростанням плати за навчання в закладах вищої освіти на 14,9 %, при цьому плата за утримання дітей у дошкільних закладах подешевшала на 0,5 %.

З 1 липня 2017 року набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 7 червня 2017 року № 394 «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 25 грудня 1996 року № 1548 та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» (далі – Постанова).

Відповідно до Постанови втратили чинність повноваження обласних державних адміністрацій щодо регулювання цін і тарифів на окремі види продукції, товари і послуги.

Таким чином, скасовано державне регулювання цін на хліб простої рецептури, борошно, крупи, молоко, сметану, масло вершкове та олію, сир і твердий сир, цукор, яйце куряче, свинину і яловичину, куряче м'ясо, ковбаси варені, макаронні вироби тощо.

Для залучення на споживчий ринок області додаткових ресурсів продовольчої продукції, більш повного та різноманітного його насичення і задоволення потреб споживачів сільськогосподарською продукцією та продуктами її переробки, іншими продуктами харчування проводяться ярмарки за участю безпосередніх місцевих товаровиробників.

Так, у районах і містах області у січні-вересні 2017 року було проведено 740 продовольчих ярмарок, на яких реалізовано 3,4 тис. тонн продукції місцевих сільгоспвиробників на суму 72,9 млн грн.

З метою аналізу цінової ситуації на продовольчому ринку області проводяться щодакдні моніторинги:

– цінової ситуації на споживчому ринку товарів з подальшим висвітленням даної інформації на веб-сторінці Департаменту економічного розвитку, торгівлі та туризму облдержадміністрації;

– середніх рівнів цін на продовольчих ринках та підприємствах торгівлі на основні продовольчі товари на території області, підконтрольній українській владі, зокрема на хліб та хлібобулочні вироби, молоко, крупи, яйця курячі, овочі тощо (за оперативними даними міських рад міст обласного значення та райдержадміністрацій).

Зазначена інформація доводиться до райдержадміністрацій та міських рад міст обласного значення для подальшого реагування.

Цінова ситуація на ринку палива.

Зростання ціни на паливо обумовлено насамперед стрімким подорожчанням скрапленого газу в умовах його дефіциту. За даними моніторингу споживчих цін на соціально значущі товари станом на 29 вересня 2017 року середня роздрібна ціна на бензин марки А-95 становила 26,95 грн/л (середня по Україні – 26,25 грн/л) і збільшилася з початку року на 10,9 % (по Україні – на 11,1 %).

Дизельне паливо станом на 29 вересня 2017 року коштувало 24,20 грн/л (по Україні – 23,58 грн/л) і подорожчало з початку року на 13,1 % (по Україні – на 12,2 %).

За II квартал 2017 року **обсяг послуг**, реалізованих споживачам підприємствами сфери послуг, у ринкових цінах становив 863,5 млн грн (за II квартал 2016 року – 667,9 млн грн). У структурі обсягу реалізованих послуг найбільшу питому вагу мали послуги телекомунікацій (електрозв'язку) (53,7 %), діяльності у сферах архітектури та інжинірингу, надання послуг технічного консультування (15,7 %), послуги вантажного автомобільного транспорту та перевезення речей (4,4 %) складського господарства та допоміжної діяльності у сфері транспорту (3,9 %).

Обсяг послуг, реалізованих населенню, становив 436,7 млн грн (за II квартал 2016 року – 386,9 млн грн). Частка послуг, які були реалізовані населенню із загального обсягу послуг, у порівнянні з аналогічним періодом минулого року, збільшилася на 12,9 в.п. та становить 50,6 %.

8. Аналіз ситуації у житлово-комунальному господарстві.

У січні-вересні 2017 року населенням області за житлово-комунальні послуги сплачено 698,4 млн грн, включаючи погашення боргів попередніх періодів.

Рівень сплати населенням з початку року становив 69,9 % від нарахованих сум, у тому числі:

газопостачання – 54,7 %;

теплопостачання – 141,4 %;

водопостачання та водовідведення – 79,2 %;

утримання будинків і споруд та прибудинкової території – 91,6 %;

вивезення побутових відходів – 94,3 %.

Заборгованість населення з оплати житлово-комунальних послуг станом на 30.09.2017 року склала 753,8 млн грн.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області, на кінець вересня 2017 року заборгованість населення зі сплати за централізоване опалення та гаряче водопостачання становила 243,8 млн грн, за газопостачання – 361,6 млн грн, за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 67,5 млн грн, за централізоване водопостачання та водовідведення – 69,9 млн грн, за вивезення побутових відходів – 11,1 млн грн, за електроенергію – 47,6 млн грн.

Середні нарахування за житлово-комунальні послуги, з урахуванням електроенергії (із розрахунку 150 кВт/год), на одного власника особового рахунку у вересні 2017 року становили 406,8 грн.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 27.06.2003 № 976 «Про затвердження Порядку погашення реструктуризованої заборгованості та внесення поточних платежів за житлово-комунальні послуги» з початку року з населенням було укладено 1146 договорів щодо погашення реструктуризованої заборгованості на загальну суму 4102,1 тис грн. Сума внесених платежів, з урахуванням довгострокових договорів, становила 2639,2 тис грн.

9. Аналіз фінансового сектору.

Фінансовий результат великих та середніх підприємств від звичайної діяльності до оподаткування за січень-червень 2017 року склав 2,7 млрд грн збитку, що на 5,9 млрд грн менше показника аналогічного періоду попереднього року (за січень-червень 2016 року – 8,6 млрд грн збитків).

За даними, оприлюдненими Головним управлінням статистики у Луганській області, прибуток склав 2,3 млрд грн і проти відповідного періоду минулого року збільшився у 4,5 рази.

Збитків допущено на суму 4,9 млрд грн, що у 1,8 рази менше, ніж за січень-червень 2016 року.

Частка збиткових підприємств за січень-червень 2017 року склала 49,0 % та порівняно з відповідним періодом минулого року зменшилась на 5,4 в.п.

10. Аналіз соціальної сфери

10.1. Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Луганській області (за оцінкою) на 1 вересня 2017 року становила 2173207 осіб.

Впродовж січня-серпня 2017 року чисельність населення зменшилась на 22083 особи, у т. ч. внаслідок природного скорочення на 5541 особу та за рахунок міграційного скорочення на 16542 особи.

10.2. Доходи населення

Середньомісячна заробітна плата в розрахунку на одного штатного працівника, без урахування частини зони проведення антитерористичної операції, за січень-вересень 2017 року складає 5660 грн.

Середня заробітна плата штатних працівників за вересень складає 6147 грн, що у 1,9 рази вище рівня мінімальної заробітної плати (з 01.01.2017 – 3200 грн), до серпня збільшення склало 4,8 %.

Індекс реальної заробітної плати за січень-вересень 2017 року у порівнянні до відповідного періоду попереднього року становив 113,2 %, у порівнянні до попереднього місяця – 102,9 %.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати (без урахування структурних одиниць підприємств, які звітують до органів державної статистики в інших регіонах України) станом на 01.10.2017 склала 531,8 млн грн. У порівнянні з початком року збільшення становило 119,5 млн грн, або 29,0 %.

Заборгованість із виплати заробітної плати працівникам економічно активних підприємств станом на 01.10.2017 склала 194,7 млн грн, або 36,6 % до загальної суми та 48,3 % до початку року.

За даними Головного управління статистики у Луганській області, на початок жовтня поточного року, основна частка суми заборгованості економічно активних підприємств припадала на промисловість (82,0 %) та будівництво (12,6 %).

За інформацією Головного управління Пенсійного фонду України в Луганській області, станом на 01.10.2017 року кількість пенсіонерів на території, яка підконтрольна органам української влади складає 332,3 тис осіб.

Фактична потреба в коштах на виплату пенсій станом на 01 жовтня 2017 року складає 788,8 млн грн. Обсяги власних надходжень, що спрямовуються на виплату пенсій складають 8,1 млн грн. Обсяги дотацій з держбюджету на виплату пенсій – 316,8 млн грн.

Середній розмір пенсій складає 2373,80 грн. Заборгованість по виплаті пенсій станом на 01.10.2017 відсутня.

10.3. Ринок праці

Ринок праці Луганської області перебуває під впливом соціально економічної ситуації в країні. Військові дії та фінансова криза, безперечно, впливають на зменшення в Україні рівня зайнятості та зростання рівня безробіття (визначених за методологією Міжнародної організації праці).

За даними Державної служби статистики України, чисельність зайнятого населення по Луганській області за I півріччя 2017 року становила 292,5 тис. осіб. Рівень зайнятості населення по Луганській області склав 54,7 %, рівень безробіття – 16,6 %.

Кількість застрахованих осіб, які сплачують єдиний внесок на загальнообов'язкове державне соціальне страхування (за даними Пенсійного фонду України) у серпні 2017 року становила 122,0 тис. осіб, та у порівнянні з серпнем 2016 року зменшилась на 26,4%.

Протягом січня – вересня 2017 року послугами Луганської обласної служби зайнятості скористалися 24,8 тис. громадян, з яких статус безробітного мали 19,3 тис. осіб.

За сприянням центрів зайнятості області постійне місце роботи отримали 11,8 тис. осіб (на 1,0 тис. осіб, або 9,6 % більше, ніж за аналогічний період минулого року), з них статус безробітного мали майже 7,0 тис. осіб.

Упродовж 9 місяців 2017 року роботодавці проінформували обласну службу зайнятості про заплановане масове вивільнення майже 2,3 тис. працівників. Серед осіб, попереджених про вивільнення, 48,0 % працівників сфери державного управління й оборони; обов'язкового соціального страхування, 18,6 % – переробної промисловості, 10,9 % – працівників освіти, 7,7 % – сільського господарства.

За 9 місяців поточного року (у порівнянні з відповідним періодом 2016 року) досягнуто позитивної динаміки результатів роботи Луганської обласної служби зайнятості.

Зокрема, кількість роботодавців, які співпрацювали з центрами зайнятості області, зросла на 12,0 % та становила 2,3 тис. Кількість вакансій у базі даних служби зайнятості Луганської області збільшилася на 22,1 % – до 13,9 тис. одиниць. У загальній кількості вакансій переважають вакансії для робітників – 51,2 %. Значно менше надійшло вакансій для службовців – 30,2 % та для осіб без кваліфікації – 18,6 %.

Більше 11,9 тис. вакансій були укомплектовані. Рівень укомплектування вакансій за 9 місяців 2017 року склав 86,0%.

Служба зайнятості має першочергове завдання посприяти якнайшвидшій адаптації у суспільстві, поверненню до мирного життя демобілізованих учасників АТО, а також їх працевлаштуванню. Протягом січня – вересня 2017 року 456 демобілізованих військовослужбовців, які брали участь в антитерористичній операції, отримували послуги обласної служби зайнятості щодо працевлаштування, профорієнтації, перенавчання та допомоги у відкритті власної справи. Працевлаштовано 109 осіб даної категорії, з них 17 осіб отримали одноразову виплату допомоги по безробіттю для організації підприємницької діяльності.

З метою оперативного і якісного вирішення питання працевлаштування безробітних, в тому числі соціально вразливих категорій, Луганським обласним центром зайнятості проводиться активна політика на ринку праці. Протягом 9 місяців 2017 року послуги з пошуку роботи отримували 7,5 тис. осіб з числа соціально вразливих категорій, за сприянням служби зайнятості працевлаштований майже кожен другий або 3,0 тис. осіб цієї категорії.

Для осіб з інвалідністю проводилася низка заходів, направлених на сприяння їх трудовій реабілітації та працевлаштування, адже професійна діяльність для них – це можливість бути рівноправними членами суспільства та якомога повніше реалізуватися в житті. За сприянням Луганської обласної служби зайнятості працевлаштовано 247 осіб з інвалідністю або 42,2 % від загальної кількості осіб даної категорії, які звернулись до центрів зайнятості області. До громадських та інших робіт тимчасового характеру залучено 67 осіб

даної категорії. Професійне навчання за направленням служби зайнятості проходило 68 безробітних осіб з інвалідністю.

На базі Северодонецького міського центру зайнятості продовжується робота Консалтингового центру, відкритого 31 березня поточного року. Основний акцент роботи Консалтингового центру – це інформаційно-консультативний підхід, орієнтований на застосуванні роз'яснювальних та профілактичних заходів щодо формування сприятливих умов для реалізації підприємницьких ідей, бізнес-проектів, переваги декларування трудових відносин. За період роботи Консалтингового центру було надано понад 150 індивідуальних консультацій, проведено майже 40 семінарів, 7 тренінгів. На базі центру постійно проходять заходи щодо запобігання проявів дискримінаційної направленості в нашому регіоні. В теперішній час особлива увага приділяється питанню нелегальної трудової зайнятості. До роботи центру залучаються соціальні партнери. Так, служба зайнятості плідно співпрацює з ГУ Держпраці. В рамках спільної роботи, направленої на подолання нелегальної зайнятості в регіоні, на базі Консалтингового центру проводять семінари для діючих та потенційних роботодавців. На теперішній час проведено більше 15 семінарів. Також в приміщенні Консалтингового центру, за участю юриста Норвезької ради по справам біженців, протягом чотирьох місяців проводиться семінар на тему: «Легальна зайнятість – запорука гідного рівня життя та належного соціального захисту». Головною метою цих семінарів є донесення інформації до роботодавців щодо дотримання вимог законодавства, відповідальності за його порушення.

Служба зайнятості області продовжує брати активну участь у спільній діяльності з Міжнародними донорськими організаціями.

У травні 2017 року в рамках ПРООН, за фінансуванням Уряду Японії, проводились бізнес-тренінги щодо розробки бізнес-планів для подальшої їх подачі на конкурс бізнес-грантів, що стартував 30 червня. На теперішній час триває процедура оцінювання та відбору заявок бенефіціарів для фінансування. У вересні поточного року подовжилось проведення бізнес-тренінгів для переселенців та місцевих жителів Луганської області щодо створення, відновлення або розвитку свого бізнесу.

У рамках співпраці Луганської обласної служби зайнятості з міжнародною благодійною організацією Mercy Corps у квітні – травні 2017 року проведений цикл безкоштовних тренінгів з овочівництва, тваринництва та бджільництва висококваліфікаційними тренерами, залученими донором, для клієнтів нашої служби, що проводилися на базі центрів зайнятості області. На розширення вже існуючого бізнесу у 2017 році задоволено 400 заявок.

Постійно ведеться робота з Міжнародною організацією (МОМ) за фінансової підтримки Європейського Союзу, яка втілює проекти підтримки працевлаштування та самозайнятості ВПО та місцевих мешканців, в тому числі учасників бойових дій та осіб, що належать до уразливих категорій населення.

З 01.09.2017 року стартував проект Датської Ради у справах біженців, що передбачає проведення грантового конкурсу у 3-х напрямках: надання індивідуальних мікрогрантів на проходження курсів профосвіти; бізнес-грантів

під створення, відновлення або розширення власного бізнесу; грантів на розширення бізнесу з умовою створення нових робочих місць. Триває отримання донором заявок бенефіціарів та їх оцінювання.

Станом на 01.10.2017 на обліку в Луганській обласній службі зайнятості перебуває 6,1 тис. безробітних громадян, з них 67,9 % отримує допомогу по безробіттю.

11. Аналіз розвитку малого підприємництва.

За інформацією Головного управління статистики у Луганській області та Головного управління Державної фіскальної служби у Луганській області, мале та середнє підприємництво області (по підконтрольній українській владі території) станом на 01.01.2017 представлено 22388 суб'єктами (у 2015 році – 21313) із них:

- 217 (у 2015 році – 241) середніх підприємств, що на 9,9 % менше показника попереднього року;
- 3303 (у 2015 році – 3106) малих підприємств, що на 6,4 % більше до попереднього року;
- 18868 (у 2015 році – 17966) фізичних осіб-підприємців, що на 5,0 % менше показника попереднього року.

У порівнянні з попереднім роком загальна кількість суб'єктів малого та середнього підприємництва збільшилася на 1075 одиниць, або 5,0 %.

У 2016 році в малому та середньому бізнесі було зайнято 95,9 тис. осіб, що на 22,6 % більше, ніж у 2015 році (78,2 тис. осіб).

Із загальної кількості зайнятих:

- на середніх підприємствах – 54,7 тис. осіб (у 2015 році – 44,1), що на 24,0 % більше попереднього року;
- на малих підприємствах – 16,2 тис. осіб (у 2015 році – 14,9), що на 8,9 % більше попереднього року;
- фізичних осіб-підприємців – 18,9 тис. осіб (у 2015 році – 18,0), що на 5,0 % більше попереднього року;
- найманих фізичними особами-підприємцями працівників – 8,3 тис. осіб (у 2015 році – 6,7), що на 23,9 % більше попереднього року.

Малими та середніми підприємствами у 2016 році реалізовано продукції (товарів, послуг) без ПДВ на суму 25989,4 млн грн, що складає 53,0 % від загального обсягу реалізованої продукції в області. В порівнянні з 2015 роком (17708,2 млн грн.) цей показник збільшився на 46,8 %.

Середніми підприємствами реалізовано продукції (товарів, послуг) на суму 16482,4 млн грн, що на 49,0 % більше від показника попереднього року (11064,4 млн грн).

Малі підприємства в порівнянні з 2015 роком (6643,8 млн грн) збільшили обсяг реалізації на 43,0 %, який склав 9507,0 млн грн.

Станом на 01.01.2017 року за єдиним податком працювало 22330 суб'єктів підприємницької діяльності, загальна сума надходжень від сплати податку склала 192911,25 тис. грн, що у 1,4 рази більше ніж у минулому році.

Для спрощення процедури започаткування підприємницької діяльності в області на території, підконтрольній українській владі, створені та діють 16 центрів надання адміністративних послуг (далі – центри), із них 4 міських та 12 районних. Центр у м. Северодонецьку виконує функції обласного. З квітня 2016 року розпочав свою діяльність центр виконавчого комітету Кременської міської ради.

Протягом 2016 року через центри суб'єктам господарської діяльності та громадянам області надано понад 200 тис. адміністративних послуг. У середньому за місяць через центри надавалося 16,9 тис. послуг. Порівняно з 2015 роком ці показники збільшились у 2,3 рази.

Фінансово-кредитними установами області надано суб'єктам малого підприємництва кредитів на суму 33,8 млн грн, у тому числі комерційними банками – 32,7 млн грн, кредитними спілками – 1,1 млн. грн.

I півріччя 2017 року

Підтримка розвитку підприємництва в області здійснювалася відповідно до заходів Регіональної цільової програми «Залучення інвестицій, розвитку та підтримки малого і середнього підприємництва в Луганській області на 2016-2017 роки», затвердженої розпорядженням голови обласної державної адміністрації – керівника обласної військово-цивільної адміністрації від 01.03.2016 № 84, а також районних і міських програм, реалізації в області законів України: «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні», «Про інвестиційну діяльність», «Про адміністративні послуги», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», інших нормативно-правових актів.

За I півріччя 2017 року через центри суб'єкти господарської діяльності та громадяни отримали 155,5 тис. адміністративних послуг, що у 2,1 рази більше аналогічного періоду попереднього року (71,9 тис.), у середньому за місяць надавалося 25,9 тис. послуг (2016 – 12,1 тис.).

З метою залучення додаткового капіталу для розвитку і підтримки діяльності суб'єктів малого та середнього підприємництва здійснюється фінансово-кредитна підтримка за рахунок банківського кредитування та кредитних спілок, надано кредитів на суму 31,3 млн грн, у тому числі комерційними банками – 30,8 млн грн, кредитними спілками – 0,5 млн. грн.

Для створення сприятливих умов для розвитку малого та середнього бізнесу в області, розширення доступу суб'єктів малого та середнього підприємництва до фінансових ресурсів 27 червня 2017 року між Луганською обласною державною адміністрацією та Публічним акціонерним товариством Комерційний банк «ПРИВАТБАНК» підписано Меморандум про співробітництво. Інформація доведена до відома підприємницьких структур області про програми кредитування, які реалізуються Акціонерним товариством «Державний ощадний банк України» та Публічним акціонерним товариством Комерційний банк «ПРИВАТБАНК».

З метою надання суб'єктам малого та середнього підприємництва фінансової допомоги Департаментом економічного розвитку, торгівлі та туризму облдержадміністрації розроблено проекти Порядку часткового

відшкодування з обласного бюджету відсоткових ставок за банківськими кредитами, залученими суб'єктами малого та середнього підприємництва на реалізацію проектів та Порядку надання фінансової підтримки з обласного бюджету для реалізації інвестиційних проектів суб'єктів малого і середнього підприємництва області, спрямованих на створення нових робочих місць.

Підприємницьким структурам у I півріччі 2017 року передано в оренду 230 приміщень загальною площею 162,5 тис. м².

До участі в регіональних закупівлях було залучено 132 суб'єкти малого підприємництва. За результатами укладено 847 договорів на загальну суму 83,4 млн грн.

За інформацією органів місцевого самоврядування та райдержадміністрацій у I півріччі 2017 року за рахунок малого та середнього підприємництва створено 1466 нових робочих місць.